

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

Oddziałowe Biuro
Upamiętniania Walk i Męczeństwa
w Katowicach

Szanowny Pan
Jerzy Żurek
Wójt Gminy Konopiska

Pismo z dnia:

Znak:

Nasz znak:

Data:

BUWka-075-11(6)/21

19.11.2021

Szanowny Panie Wójcie!

Uprzejmie dziękuję za pomoc w organizacji oraz oddelegowanie pracownika urzędu na czas wizytacji miejsc pamięci narodowej znajdujących się na terenie Gminy Konopiska w dniu 13 sierpnia 2021 r.

Poniżej przedstawiam wyniki analizy zebranych materiałów wraz z propozycją podjęcia działań:

1. Tablica upamiętniająca Damazego Jeziorskiego – kierownika szkoły zamordowanego w KL Auschwitz i innych mieszkańców Aleksandrii pomordowanych w czasie II wojny światowej. Znajduje się w Aleksandrii przy ul. Gościnnej 130 na budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego (GPS: 50° 44' 25.30" N, 18° 57' 13.34" E). W/w figuruje w Ewidencji Województwa Śląskiego (dalej EMP WŚ) pod nrem 107/09. Stan bardzo dobry;

2. Grób wojenny nieznanego żołnierza poległego w styczniu 1945 roku. Znajduje się na terenie lasu w Korzonku (GPS: 50° 43' 0.15" N, 18° 58' 49.25" E). W/w figuruje w EMP WŚ pod nrem 107/02. Grób w wojewódzkiej ewidencji grobów wojennych określony został jako mogiła żołnierza niemieckiego. Z uzyskanych informacji wynika, że w miejscu tym może spoczywać żołnierz polski pochowany w niemieckim mundurze. W celu weryfikacji UG w Konopiskach powinien przeprowadzić wywiady z najstarszymi mieszkańcami gminy oraz lokalnymi pasjonatami historii i uzyskane materiały przekazać do tut. OBUWiM. Ponadto zgodnie ze stosowną ustawą szczątki należałoby ekshumować i przenieść na cmentarz. OBUWiM Katowice deklaruje gotowość sfinansowania ekshumacji w roku 2022;

Opr. Jan Kwaśniewicz (tel. 32-207-08-01)

#Moja NIEPODLEGŁA.

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
w Katowicach
ul. Józefowska 102, 40-145 Katowice tel.(032) 207 01 00, fax.(032) 207 08 80
www.ipn.gov.pl

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

3. Tablica upamiętniająca mieszkańców Gminy Konopiska poległych w wojnie polsko-bolszewickiej oraz tych, którzy stracili życie w czasie II wojny światowej. Znajduje się na elewacji Szkoły Podstawowej im. H. Sienkiewicza w Konopiskach przy ul. Sportowej 7 (GPS: 50° 43' 29.96" N, 19° 0' 36.33" E). W/w figuruje w EMP WŚ pod nrem 107/05. Tablica odsłonięta pierwotnie w 1933 r. zawierała 23 nazwiska mieszkańców Gminy Dźbów. Po 1945 r. prawdopodobnie na polecenie władz komunistycznych została potajemnie usunięta. Obecna, zamontowana w 1993 r., tablica nie zawiera już nazwisk. W opinii IPN warto zastanowić się nad odtworzeniem tablicy z nazwiskami. IPN posiada listę nazwisk, która znajdowały się na pierwotnym obiekcie. Stan bardzo dobry;

4. Obelisk upamiętniający Henryka Sienkiewicza – patrona szkoły. Znajduje się przed Szkołą Podstawową im. H. Sienkiewicza w Konopiskach przy ul. Sportowej 7 (GPS: 50° 43' 29.96" N, 19° 0' 36.33" E). W/w nie figuruje w EMP WŚ. Proponuję ująć w ewidencji miejsc pamięci narodowej i założyć kartę ewidencyjną, której należy nadać nr 107/11;

5. Grób Wojciecha Korwina Szymanowskiego – weterana powstania styczniowego. Znajduje się na cmentarzu parafialnym w Konopiskach przy ul. Częstochowskiej 22 (GPS: 50° 43' 47.25" N, 19° 0' 43.80" E). W/w figuruje w EMP WŚ pod nrem 107/03. Stan bardzo dobry;

6. Tablica upamiętniająca Wojciecha Korwina Szymanowskiego – weterana powstania styczniowego. Znajduje się na kaplicy cmentarnej na cmentarzu parafialnym w Konopiskach przy ul. Częstochowskiej 22 (GPS: 50° 43' 47.14" N, 19° 0' 44.06" E). W/w figuruje w EMP WŚ pod nrem 107/04. Stan dostateczny – tablica wymaga oczyszczenia, a liternictwo odmalowania;

7. Grób Stanisława Wróblewskiego – zasłużonego działacza polonijnego w USA. Znajduje się na cmentarzu parafialnym w Konopiskach przy ul. Częstochowskiej 22 (GPS: 50° 43' 47.18" N, 19° 0' 44.54" E). W/w figuruje w EMP WŚ pod nrem 107/7. Grób w stanie złym. Wymaga podjęcia pilnych prac renowacyjno-konserwatorskich;

8. Grób rodzinny Józefa Wieczorka – wójta gminy Dźbów. Znajduje się na cmentarzu parafialnym w Konopiskach przy ul. Częstochowskiej 22 (GPS: 50° 43' 47.22" N, 19° 0' 44.88" E). W/w figuruje w EMP WŚ pod nrem 107/06. Grób w stanie dostatecznym wymaga wykonania na nowo obramowania, wypoziomowania oraz konserwacji;

9. Grób zbiorowy wojenny 3 żołnierzy Wojska Polskiego rozstrzelanych we wrześniu 1939 roku we wsi Łaziec. Znajduje się na cmentarzu parafialnym w Konopiskach przy ul. Częstochowskiej 22 (GPS: 50° 43' 44.25" N, 19° 0' 44.81" E). W/w figuruje w EMP WŚ pod nrem 107/01. Stan bardzo dobry;

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

10. Grób Aleksandra Wajznera – najstarszy grób na cmentarzu w Konopiskach. Znajduje się na cmentarzu parafialnym w Konopiskach przy ul. Częstochowskiej 22 (GPS: 50° 43' 45.89" N, 19° 0' 42.43" E). W/w figuruje w EMP WŚ pod nrem 107/08. Grób wymaga podjęcia pilnych prac renowacyjno-konserwatorskich oraz wykonania nowej podstawy;

11. Pomnik poświęcony mieszkańcom Gminy Konopiska poległym w wojnie polsko-bolszewickiej oraz tym, którzy stracili życie w czasie II wojny światowej Konopiska. Znajduje się w Konopiskach przy ul. Lipowej 6 (GPS: 50° 43' 34.92" N, 19° 0' 38.60" E). W/w figuruje w EMP WŚ pod nrem 107/10. Tablica na pomniku ma tożsamą inskrypcję jak ta ujęta pod nrem 107/05. Stan jej jest dostateczny warto zastanowić się nad jej wymianą i montażem w tym miejscu tablicy z nazwiskami, o których piszemy w punkcie 3. Stan całego obiektu dobry.

Dodatkowo ustalono, że w „Rejestrze miejsc i faktów zbrodni popełnionych przez okupanta hitlerowskiego na ziemiach polskich w latach 1939-1945: województwo częstochowskie” figuruje informacja, że w miejscowości Łaziec 3 września Niemcy rozstrzelali 8 osób, znanych z imienia i nazwiska, które następnie zostały pochowane na cmentarzu

w Konopiskach (ksero w załączeniu). W tej sprawie również niezbędna jest kwerenda do przeprowadzenia przez Urząd Gminy w Konopiskach w dokumentach kościelnych oraz w relacjach mieszkańców.

Na tym kontrolę zakończono. W załączeniu przesyłam wzór obowiązującego druku karty ewidencyjnej miejsca pamięci narodowej.

Z poważaniem

Naczeln.
Oddziałowego Biura Gminnego
w Katowicach

Jan Kwiatkowski

Załącznik: 2:

1) ksero z „Rejestru miejsc i faktów zbrodni popełnionych przez okupanta hitlerowskiego na ziemiach polskich w latach 1939-1945: województwo częstochowskie”

2) Wzór karty ewidencyjnej.

... ..

Urbanowski Zdzisław, ur. 1802
Urbanowski Czesław
Urbanowski Lucjan
Urbanowska Maria
Urbanowski Piotr

Zwłoki pochowano na cmentarzu w Konopiskach.

Źródło: AGE, ASG, sygn. 4, k. 40; AGK, HKaB, t. 5, k.
187; Biuletyn GK, t. VIII, s. 152; ZBoWiD, Zar-
ząd Okręgu Katowice, Czer. 192; Cz. Madałczyk,
op.cit., s. 59.

ŁAZÓW, gm. Żytno

- 2-8 I 1944

Hitlerowcy zastrzelili 7 mężczyzn. Był to odwet za
zastrzelenie wachmana przez ukrywającego się partyzanta.

Źródło: AGK, Ankieta GK, woj. łódzkie "Egzekucje", Ła-
zów, pow. Rądomsko; AGK, Kolekcja "Z", sygn.
470/I, k. 65.

- 1944

Zandarmami spalili żywcem 2 Polki w ich własnych domach.
Były to:

Adamczyk Idele
Adamczyk Teofil

Szczątki pozostawiono w miejscu zbrodni.

Źródło: AGK, Ankieta GK, woj. łódzkie "Egzekucje", Ła-
zów, pow. Rądomsko; AGK, Kolekcja "Z", sygn. 470/
II, k. 132.

- 1939-1945

W nie ustalonych okolicznościach zastrzelony został
przez Zandarmów z posterunku w Gidlach - Marian W r o -
d z i s ł a w s k i.

Zwłoki pozostawiono w miejscu zbrodni.

Źródło: AGK, Ankieta GK, woj. łódzkie "Egzekucje", Łazów,
pow. Rądomsko; AGK, Kolekcja "Z", sygn. 474/OC,
s. 11 3/31.

.....
.....
miejsca pamięci narodowej nr 107/...

.....
.....
na terenie Gminy Konopiska

1. Miejscowość / gmina/ Położenie obiektu	2. Rodzaj obiektu /pomnik, tablica, grób, etc./	3. Treść napisu	4. Data powstania obiektu, autor, fundator
5. Ocena stanu utrzymania obiektu /uszkodzenia, wizytacje, remonty/	6. Opis obiektu /rodzaj materiału, wymiary/	7. Patronat /społeczny i administracyjny/	8. Bibliografia /publikacje, materiały źródłowe/

9. Dane historyczne dotyczące obiektu	10. Data zaprowadzenia karty/ aktualizacji	12. Dodatkowe uwagi
13. Lokalizacja obiektu <i>/adres, współrzędne GPS, opis dojścia/</i>	11. Zgoda na wykorzystanie załączonych w postaci cyfrowej zdjęć obiektu	15. Uwagi z przeprowadzonych kontroli
14. Prowadzący <i>/imię i nazwisko/</i>	14. Pieczęć i podpis <i>Wójta</i>	